

АДМІНІСТРАТИВНЕ, ВІЙСЬКОВЕ, МИТНЕ І ФІНАНСОВЕ ПРАВО

УДК [342.9:347.132:352/354] (09)

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЗАХОДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Богдан Гудз

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, Львів, Україна, 79000,
e-mail: Bohdan.hudz@lnu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0003-1636-5963*

Окреслено комплекс заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення; виокремлений процесуальний порядок їх застосування в різних законах та підзаконних нормативно-правових актах – джерелах адміністративного права. Окремо приділено увагу ознакам окремих заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. Виокремлено повноваження посадових осіб, уповноважених на застосування цих заходів. Сформульовано такі основні процедури огляду осіб, як: 1) поверхнева перевірка; 2) особистий огляд; 3) особистий обшук/обшук особи. Проаналізовано проект Кодексу про адміністративні проступки в частині окремих заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. Досліджено характерні риси заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. Застосовуємо їх для припинення адміністративних проступків, до особи, яка вчинила правопорушення також, коли вичерпано інші заходи впливу. В законодавстві передбачено конкретну процедуру їх застосування та порядок оскарження.

Виокремлено вісім основних ознак заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення: 1) вони мають на меті припинення адміністративних правопорушень, якщо вичерпано інші заходи впливу; 2) допомагають встановити особу правопорушника та скласти відповідний протокол; 3) використовуються для виконання певних обов'язкових процедур, насамперед складання протоколу; 4) персоналізовані до конкретного правопорушника; 5) застосовуються в процесі або після вчинення правопорушення; 6) мають порядок і строки їх застосування та перелік уповноважених органів і посадових осіб, які мають право їх застосовувати; 7) мають бути належно документально оформлені; 8) можуть бути оскаржені за певною процедурою.

Доцільно окремо дослідити та детально розглянути такі заходи забезпечення провадження у справах про адміністративне правопорушення, як адміністративне затримання, доставлення порушника, особистий огляд, огляд і вилучення речей та документів.

Адміністративне затримання врегульовано ст. ст. 259, 261–263 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

У статті 262 Кодексу України про адміністративні правопорушення визначено органи (посадові особи), правомочні здійснювати адміністративне затримання.

Кодексом України про адміністративні правопорушення, встановлено процесуальний порядок застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, а саме регламентовано перелік уповноважених органів і посадових осіб,

які мають юрисдикційні повноваження, строки, процесуальне оформлення, порядок оскарження. Сьогодні можна виокремити декілька прогалин у цій темі, а саме невідповідність чинного законодавства сучасним вимогам, недосконалість системи заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення викликам сьогодення.

Ключові слова: адміністративне затримання, доставлення порушника, особистий огляд, огляд і вилучення речей та документів, адміністративний орган.

DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vla.2025.80.191>

Постановка проблеми. Інститут заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення в адміністративному праві як особлива форма заходів примусової дії, які застосовують уповноважені на те органи державної влади або громадські формування, спрямовані на припинення правопорушення, усунення пов'язаних із ним негативних наслідків, а також на створення оптимальних умов для подальшого притягнення винних осіб до відповідальності.

Мета дослідження полягає в комплексному, загальнотеоретичному й порівняльно-правовому аналізі законів та підзаконних нормативно-правових актів, що регулюють застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, визначенні їх місця в системі законодавчих і підзаконних джерел права, розробці практичних рекомендацій щодо вдосконалення українського законодавства.

Завдання дослідження. Сформульована мета зумовила постановку та розв'язання наступних задач:

- сформулювати загальне поняття заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення;
- описати юридичну природу даного інституту адміністративного права;
- здійснити класифікацію заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення;
- визначити підстави, особливості та межі застосування даних заходів;
- виокремити суб'єктів, уповноважених на застосування даних заходів.

Актуальність теми дослідження. Однією з проблем сучасної науки адміністративного права України є теоретичне обґрунтування та практичне застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, невідповідність чинного законодавства сучасним вимогам, недосконалість системи даних заходів у їх спрямованість на забезпечення прав і свобод людини і громадянина, припинення чи запобігання вчинення правопорушення, усунення негативних наслідків, а також на створення оптимальних умов для подальшого притягнення винних осіб до відповідальності.

Саме цим зумовлена необхідність аналізу заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Об'єктом дослідження є система заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Предметом дослідження є закони, підзаконні нормативно-правові акти, наукові напрацювання, що регулюють питання застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення та закономірності їх функціонування в системі актів адміністративного права.

Методи дослідження представлені системою загальнонаукових і приватнонаукових методів. В основу дослідження покладено принцип діалектики та соціальної зумовленості правових явищ, а також конкретно-історичний підхід до їх

вивчення. Це дозволило виявити динаміку розвитку даного інституту за роки незалежності. За допомогою формально-логічного методу було сформульовано визначення юридичних понять, проведено їх опис та систематизацію.

У дослідженні використовував здобутки сучасних теоретиків у галузі теорії права, адміністративного та конституційного права, порівняльного правознавства А. В. Пугач, А. О. Собакар, Н. А. Галабурда, Т. А. Котенко, В. В. Галунько, В. І. Курило, С. О. Короед, О. Ю. Дрозд, І. В. Гиренко, О. М. Єщук, І. М. Риженко, А. А. Іванишук, Р. Д. Саунін, І. М. Ямкова, В. В. Галунька, О. М. Гуміна, Є. В. Пряхіна та ін.

Інститут заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення покликаний припиняти адміністративні правопорушення, коли вичерпано інші заходи впливу, встановити особу правопорушника, також сприяє складенню протоколу про адміністративне правопорушення у разі неможливості його складення на місці вчинення адміністративного правопорушення, якщо це є обов'язковим, а також забезпечує своєчасно і правильно розглянути справу та виконати постанову у справах про адміністративне правопорушення [9].

Безперечним підґрунтям для визначення сутності та ознак заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення є ст. 260 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП). Беручи за основу цю норму, можна визначити заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення як законодавчо урегульовану систему заходів адміністративно-примусового характеру, що застосовуються з метою забезпечення своєчасного, всебічного, повного та об'єктивного з'ясування обставин кожної справи, вирішення її у точній відповідності до закону, забезпечення виконання винесеної постанови, а також виявлення причин та умов, що сприяють вчиненню адміністративних правопорушень [10].

Важливо зазначити, що заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення є допоміжними заходами впливу, не вважаються санкціями та не тягнуть додаткових обмежень для порушника.

Незважаючи на те, що чинним законодавством, зокрема КУпАП, встановлено процесуальний порядок застосування цих заходів (перелік уповноважених органів і посадових осіб, які мають юрисдикційні повноваження, строки, процесуальне оформлення, порядок оскарження), сьогодні можна виокремити декілька прогалин у цій темі, а саме: невідповідність чинного законодавства сучасним вимогам, недосконалість системи заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення викликом сьогодення [12].

Задля всебічного аналізу динаміки сучасного розвитку інституту заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення необхідно здійснити огляд сучасного стану його нормативно-правового регулювання.

Насамперед у Конституції України у ст. 29 передбачено, що «Кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність. Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом. У разі нагальної необхідності запобігти злочині чи його припинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом сімдесяти двох годин має бути перевірена судом» [1].

У ст. 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод зазначено, що кожен має право на свободу та особисту недоторканність. Нікого не може бути позбавлено свободи, крім таких випадків і відповідно до процедури, встановленої

законом: законний арешт або затримання особи за невиконання законного припису суду або для забезпечення виконання будь-якого обов'язку, встановленого законом; законний арешт або затримання особи, здійснене з метою доставлення її до компетентного судового органу за наявності обґрунтованої підозри у вчиненні нею правопорушення, або якщо обґрунтовано вважається необхідним запобігти вчиненню нею правопорушення чи її втечі після його вчинення [2].

Також основними нормативно-правовими актами в Україні, які регламентують застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, є КУпАП з відповідною Главою 20 «Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративне правопорушення» та Митний кодекс України – з Главами 70 «Адміністративне затримання» та 71 «Процесуальні дії у справі про порушення митних правил та порядок їх проведення» [3]. Крім того, Повітряний кодекс України також передбачає поняття затримання для такого виду транспортних засобів, як повітряне судно. Це визначено в ч. 4 ст. 36 [5].

Окрім положення Закону України «Про Національну поліцію» перекликаються з КУпАП у питаннях адміністративного провадження, оскільки регламентують діяльність одного з видів суб'єктів, якого наділено повноваженнями припиняти правопорушення, складати про це процедурні документи та приймати відповідні рішення. Зокрема, у ст. 23 відповідно до основних завдань поліції передбачено такі основні повноваження, як провадження у справах про адміністративні правопорушення, прийняття рішення про застосування адміністративних стягнень та забезпечення їх виконання; доставлення у випадках і порядку, визначених законом, затриманих осіб, підозрюваних у вчиненні кримінального чи адміністративного правопорушення тощо [6]. Подібні повноваження покладено законодавством на органи, які в КУпАП також визнані як суб'єкти адміністративних проваджень, діяльність яких регулюється багатьма законами, зокрема «Про Службу безпеки України», «Про судоустрій і статус суддів», «Про Державну прикордонну службу України» та ін.

Щодо трактування змісту заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, то можна виокремити чотири умовні групи:

1) встановлені нормами адміністративного права заходи примусової дії, які застосовують уповноважені органи державної влади або громадські формування, спрямовані на припинення протиправного діяння, усунення пов'язаних із ним негативних і шкідливих наслідків, а також на створення оптимальних умов для подальшого притягнення винних осіб до відповідальності;

2) переважна частина заходів адміністративного примусу, яку застосовують уповноважені органи виконавчої влади, їх посадові особи або суди з метою припинення адміністративних правопорушень, коли вичерпано інші заходи впливу, серед яких установа особи, складання протоколу про адміністративне правопорушення в разі неможливості складання його на місці вчинення правопорушення, якщо складання протоколу є обов'язковим, забезпечення своєчасного та правильного розгляду справ і виконання постанов у справах про адміністративні правопорушення [10];

3) різновид заходів примусу, що застосовується уповноваженими особами у зв'язку з виявленням ознак правопорушення для забезпечення об'єктивного, всебічного і повного розгляду справи про адміністративний проступок;

4) процесуальні дії, що реалізуються уповноваженими на те особами в процесі порушення та розгляду справ про адміністративні правопорушення.

Притаманними рисами заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення є: 1) застосування їх для припинення адміністративних

проступків, установлення особи, складання протоколу про правопорушення, забезпечення своєчасного і правильного розгляду справи, виконання постанов у справах про адміністративні правопорушення; 2) виключно до особи, яка вчинила правопорушення і в межах адміністративного провадження – з моменту порушення справи та до моменту її припинення; 3) коли вичерпано інші заходи впливу; 4) вони несамотійні та водночас не тягнуть додаткових обмежень для правопорушника; 5) у законодавстві передбачено конкретну процедуру їх застосування та порядок оскарження, зокрема перелік посадових осіб, які мають право їх застосовувати [9].

Варто виокремити вісім основних ознак заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення: 1) вони мають на меті припинення адміністративних правопорушень, якщо вичерпано інші заходи впливу; 2) допомагають встановити особу правопорушника та скласти відповідний протокол; 3) використовуються для виконання певних обов'язкових процедур, насамперед складання протоколу; 4) персоналізовані до конкретного правопорушника; 5) застосовуються в процесі або після вчинення правопорушення; 6) мають порядок і строки їх застосування та перелік уповноважених органів і посадових осіб, які мають право їх застосовувати; 7) мають бути належно документально оформлені; 8) можуть бути оскаржені за певною процедурою.

Вважаю за необхідне окремо дослідити та детально розглянути такі заходи забезпечення провадження у справах про адміністративне правопорушення, як адміністративне затримання, доставлення порушника, особистий огляд, огляд і вилучення речей та документів.

Адміністративне затримання ст. ст. 259, 261-263 КУпАП.

Ці заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення є однакові за характером, оскільки обмежують свободу пересування особи, яка вчинила адміністративне правопорушення. Саме тому цей комплекс заходів становить єдину систему і міститися у главі 20 КУпАП [3].

У ст. 262 КУпАП зазначено посадових осіб, наділених повноваженнями щодо адміністративного затримання, до них належать посадові особи: 1) Національної поліції України; 2) прикордонної служби; 3) воєнізованої охорони у місці розташування охоронюваного об'єкта; 4) Військової служби правопорядку у Збройних Силах України; 5) Служби безпеки України; 6) органів і установ виконання покарань та слідчих ізоляторів; 7) центральних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері міграції (імміграції та еміграції), зокрема протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів.

Загальний строк адміністративного затримання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, не може перевищувати три години. Час затримання починає обчислюватися з моменту доставлення порушника до відповідного органу. Водночас у ч. 2, 3 ст. 263 КУпАП передбачено подовження строків затримання до трьох діб у зв'язку з необхідністю з'ясувати обставини правопорушення та/або встановити особу.

Не можна застосовувати адміністративне затримання до таких осіб: іноземців, щодо яких діє право дипломатичного імунітету, депутатів Верховної Ради України, прокурорів, суддів.

У зв'язку з тим, що адміністративне затримання посягає на особисту свободу особи, про місце її перебування негайно повідомляються її родичам, або на її прохання можуть бути оповіщені інші особи. Це забезпечує захист прав затриманого.

Питання адміністративного затримання особи також регулюються Наказом МВС України від 06.11.2015 № 1376, яким затверджено Інструкцію з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції[7].

Заходи процесуально-забезпечувального характеру мають свою самостійність, яка обумовлюється підставами та метою їх застосування. Саме до таких заходів слід відносити доставлення порушника.

Доставлення в теорії адміністративного права визначається як примусове супроводження порушника з місця його виявлення до встановленого законом приміщення, де є умови для проведення процесуальних дій і завершується виконання цього примусового заходу. Основною метою застосування цього заходу забезпечення є не запобігання правопорушенням, не припинення вже розпочатого протиправного діяння і не притягнення до відповідальності винної особи, а забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення. Також важливим елементом доставлення є складення протоколу про адміністративне правопорушення. Додатковою метою – припинення правопорушення і встановлення особи порушника. Умовою застосування – неможливість скласти протокол на місці вчинення правопорушення, якщо його складення є обов'язковим [11]. Відповідно основною метою адміністративного доставлення є складення протоколу про адміністративне правопорушення по місцю доставлення в разі неможливості його скласти на місці вчинення правопорушення.

Важливо виокремити ознаки цього заходу забезпечення для чіткості його розуміння.

По-перше, адміністративне доставлення порушника полягає у супроводі особи з місця вчинення правопорушення або місця виявлення порушника в службове приміщення уповноваженою на те особою.

По-друге, строк, необхідний для доставлення порушника, чітко в законодавстві України не визначено. Ч. 8 ст. 259 КУпАП лише закріплює, що доставлення має бути проведено в можливо короткий строк.

По-третє, доставлення відбувається широким колом осіб. Порушника може бути доставлено в Національну поліцію України, в підрозділ Військової служби правопорядку у Збройних Силах України чи до органу Державної прикордонної служби України, штабу громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, чи громадського пункту з охорони громадського порядку поліцейським, посадовою особою Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, військовослужбовцем чи працівником Державної прикордонної служби України або членом громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, а при порушенні законодавства про державну таємницю – до органів Служби безпеки України її співробітником. Доставлення порушника з-поміж кадрових співробітників розвідувального органу України при виконанні ним своїх службових обов'язків здійснюється тільки у присутності офіційного представника цього органу.

Розглянемо детальніше окремі заходи забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення:

Особистий огляд.

Цей захід обмежує немайнові права фізичної особи, а саме право на свободу пересування та особисту недоторканність.

Особистий огляд, відповідно до ст. 264 КУпАП, може провадитись певним колом уповноважених на це посадових осіб. До них відносяться посадові особи: 1) Служби безпеки України; 2) органів Національної поліції; 3) органів і установ виконання покарань та слідчих ізоляторів; 4) Військової служби правопорядку у Збройних Силах України; 5) воєнізованої охорони; 6) цивільної авіації; 7) митниці та органів прикордонної служби; 8) центрального органу виконавчої влади, що

реалізує державну політику у сферах міграції (імміграції та еміграції), зокрема протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб. Однак цей перелік не є вичерпним, оскільки у КУпАП законодавець припускає можливість здійснювати особистий огляд й іншими суб'єктами, якщо це буде безпосередньо передбачено іншими нормативно-правовими актами України [3].

Дефініції особистого огляду законодавець не надає, але у ст. 340 Митного кодексу України особистий огляд визначено як виняткову форму митного контролю, що проводиться за письмовим рішенням керівника митного органу або його заступника, якщо є достатні підстави вважати, що громадянин, який прямує через митний кордон України чи перебуває в зоні митного контролю або в транзитній зоні міжнародного аеропорту та приховує предмети контрабанди чи товари, які є безпосередніми предметами порушення митних правил або заборонені для ввезення в Україну, вивезення з України чи транзиту через територію України. Ця процедура може здійснюватися виключно спеціальним суб'єктом – посадовою особою митного органу [4].

Залежно від процесуального порядку можна виокремити такі основні процедури огляду особи: 1) поверхнева перевірка; 2) особистий огляд; 3) особистий обшук/обшук особи.

Огляд і вилучення речей та документів.

Відповідно до ст. 179 Цивільного кодексу України річчю є предмет матеріального світу, щодо якого можуть виникати цивільні права та обов'язки.

Огляд речей полягає в їх візуальному обстеженні, у тому числі їх вмісту максимально зберігаючи їх товарний вигляд, з метою виявлення засобів чи знарядь вчинення адміністративного правопорушення.

Огляд речей може бути здійснено і щодо фізичної, і щодо юридичної особи причому власник речі не обов'язково має бути присутнім.

Про огляд речей, ручної поклажі та інших предметів складається протокол, в якому зазначаються: дата, час, місце його складення; посадова особа органу поліції, яка його склала; прізвища, імена та по батькові, місця проживання двох понятих; прізвище, ім'я та по батькові, місце проживання особи, яку оглядають та у якої оглядають речі, що є знаряддям чи засобом вчинення адміністративного правопорушення. Крім цього, огляд речей може передувати подальшому вилученню речей і документів.

Особливістю вилучення речей в адміністративному провадженні є обов'язок уповноваженої особи зберігати речі до розгляду справи про адміністративне правопорушення, надалі, залежно від правового режиму та виду речі, прийняти рішення щодо їх конфіскації, повернення власнику платного вилучення речей чи знищення.

Також слід зазначити, що питання про особистий огляд, огляд речей та вилучення речей і документів додатково врегульовано підзаконним нормативно-правовим актом, а саме Наказом Центрального управління СБУ від 22.03.2017 № 173 «Про затвердження Інструкції про порядок оформлення в Службі безпеки України матеріалів про адміністративні правопорушення» [8].

Підбиваючи підсумки, можна сказати, що коло заходів забезпечення у справах про адміністративні правопорушення, мають різний підхід до їх застосування та правового регулювання. Суб'єкти, котрі уповноважені на їх провадження, мають правильно володіти навичками і знаннями по їх реалізації. У протилежному випадку, при допущенні помилок та неналежному формуванні доказової бази, може призвести до скасування рішення про притягнення правопорушника до відповідальності та уникнення ним покарання.

На завершення варто наголосити, що в Україні запропоновано прийняти проєкт Кодексу про адміністративні проступки на заміну чинному КУпАП. У проєкті

питання заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення врегульовано наступним чином. Передбачено загальні положення про ці заходи, виокремлено короткострокове затримання, особистий огляд і огляд речей, перелічено адміністративні органи, уповноважені здійснювати короткострокове затримання та строки затримання. Короткострокове затримання особи, яка притягується до відповідальності за вчинення адміністративного проступку, може тривати не більше як три години. В окремих випадках, передбачених у статті, та задля встановлення особи або з'ясування обставин проступку – до трьох діб.

Висновки. Написання цієї наукової статті щодо окремих аспектів заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення та дослідження вказаної тематики дозволило з'ясувати правову природу та особливості застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, розглянути теоретичні й практичні проблеми застосування таких заходів.

Дослідження сутності, ознак та призначення заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення дало можливість визначити їхню мету застосування – припинення адміністративних правопорушень; умови застосування – вичерпність інших заходів впливу чи неможливість складення на місці вчинення правопорушення протоколу про адміністративне затримання, якщо складення протоколу є обов'язковим. Першочергове завдання заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення – складення протоколу про адміністративне правопорушення, встановлення особи, забезпечення своєчасного і правильного розгляду справ, виконання постанов у справах про адміністративні правопорушення.

Нові підходи регулювання заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення передбачені у проєкті Кодексу про адміністративні проступки. Отож заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення призначені для створення сприятливих умов для здійснення адміністративно-деліктного, адміністративного провадження, припинення протидії з боку порушника, здійснення уповноваженими суб'єктами своїх процесуальних прав і обов'язків та реалізації всіх завдань цього провадження.

Список використаних джерел

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. *Офіційний сайт ВРУ*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950р., ратифікована Україною 17.07.1997 р. *Офіційний сайт ВРУ*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text.
3. Про адміністративні правопорушення : кодекс України від 07 грудня 1984. *Офіційний сайт ВРУ*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text>.
4. Митний кодекс України від 13.03.2012. *Офіційний сайт ВРУ*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.
5. Повітряний кодекс України від 19.05.2011. *Офіційний сайт ВРУ*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17#Text>.
6. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015. *Офіційний сайт ВРУ*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.

7. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції : Наказ МВС України від 06.11.2015 № 1376 з додатками. *Офіційний сайт ВРУ*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15#Text>.
8. Про затвердження Інструкції про порядок оформлення в Службі безпеки України матеріалів про адміністративні правопорушення : Наказ Центрального управління СБУ від 22.03.2017 № 173 з додатками. *Офіційний сайт ВРУ*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0506-17#Text>.
9. Галабурда Н. А. Діяльність міліції щодо застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення : дис. ... канд. юрид. Наук. Дніпро, 2011. 9с.
10. Котенко Т. А. Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, вчинені працівниками податкової міліції. URL: http://esteticamente.ru/portal/Soc_Gum/Nvknuvs/2010_6/kotenko.htm.
11. Галунько В. В., Курило В. І., Коросед О. Ю. та ін. Адміністративне право України. Загальне адміністративне право : навч. посібник. Херсон : Грін Д.С., 2015. 194 с.
12. Пугач А. В., Собакар А. О. Теорія і практика застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення : кол. монографія. Дніпро : Дніпропетровський державний університет, 2020. 196 с.

References

1. The Constitution of Ukraine. Adopted at the fifth session of the Verkhovna Rada of Ukraine on June 28, 1996. *Official website of the Verkhovna Rada of Ukraine*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms of November 4, 1950, ratified by Ukraine on July 17, 1997. *Official website of the Verkhovna Rada of Ukraine*. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text.
3. Code of Ukraine on Administrative Offenses of 07. 12. 1984. *Official website of the Verkhovna Rada of Ukraine*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text>.
4. Customs Code of Ukraine of 13.03.2012. *Official website of the Verkhovna Rada of Ukraine*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.
5. Air Code of Ukraine of 19.05.2011. *Official website of the Verkhovna Rada of Ukraine*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17#Text>.
6. On the National Police : Law of Ukraine of 02.07.2015. *Official website of the Verkhovna Rada of Ukraine*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.
7. On Approval of the Instruction on Processing Materials on Administrative Offenses in Police Bodies : Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine of 06.11.2015 No. 1376 with annexes. *Official website of the Verkhovna Rada of Ukraine*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15#Text>.
8. On Approval of the Instruction on the Procedure for Processing Materials on Administrative Offenses in the Security Service of Ukraine : Order of the SSU Central Directorate of 22.03.2017 No. 173 with annexes. *Official website of the Verkhovna Rada of Ukraine*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0506-17#Text>.
9. Galaburda, N. A. (2011). *Activity of the police on the application of measures to ensure proceedings in cases of administrative offenses*. Dnipropetrovsk.
10. Kotenko, T. A. *Measures to ensure proceedings in cases of administrative offenses committed by employees of the tax police*. Retrieved from http://esteticamente.ru/portal/Soc_Gum/Nvknuvs/2010_6/kotenko.htm.
11. Galunko, V. V., Kurylo, V. I., Koroyed, S. O. etc. (2015). *Administrative law of Ukraine. General administrative law : a textbook*. Kherson : Green D. S.
12. Pugach, A.V., Dogwalker, A. O. (2020). *Theory and practice of enforcement measures in cases of administrative offenses : a collective monograph*. Dnipro : Dnipropetrovsk State University.

**CERTAIN ASPECTS OF MEASURES TO ENSURE PROCEEDINGS
IN CASES OF ADMINISTRATIVE OFFENSES*****Bohdan Hudz***

*Ivan Franko National University of Lviv,
1, Universytetska Str., Lviv, Ukraine, 79000,
e-mail: Bohdan.hudz@lnu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0003-1636-5963*

The article outlines the set of measures to ensure proceedings in cases of administrative offenses. It highlights the procedural order of their application in various laws and regulatory legal acts – sources of administrative law. Special attention is paid to the features of individual measures to ensure proceedings in cases of administrative offenses. It also highlights the powers of officials authorized to apply these measures. The following basic procedures for personal inspections are formulated: 1) frisk; 2) personal examination; 3) personal search / search of a person. The draft Code of Administrative Offenses is analysed in terms of certain measures to ensure proceedings in cases of administrative offenses.

The article investigates the sets of measures to ensure proceedings in cases of administrative offenses. In addition, it examines the methods of prevention of reoffending in case of repeat offenders when other measures of influence have been exhausted. The specific procedures for their application and appeal are foreseen in the Ukrainian legislation.

The following eight main types of measures for the proceedings of administrative offenses enforcement are singled out: 1) they are aimed at terminating administrative offenses if other means of influence have been exhausted; 2) facilitate to identify the offender and draw up an appropriate protocol; 3) are used for performing compulsory procedures, such as drawing up a protocol; 4) are personalized for a specific offender; 5) are applied in the process or after the commission of the offense; 6) foresee the procedure and terms for their application and a list of authorized bodies and officials who have the right to apply them; 7) shall be properly documented; 8) may be appealed against according to a certain procedure.

Such measures to ensure proceedings as administrative detention, delivery of the offender, personal search, inspection and seizure of items and documents find their separate detailed reviews in the article.

Administrative detention is regulated by Articles 259, 261–263 of the Code of Ukraine on Administrative Offenses.

Article 262 of the Code of Ukraine on Administrative Offenses defines the bodies (officials) empowered to conduct administrative detention.

The Code of Ukraine on Administrative Offenses establishes the procedure for applying measures to ensure proceedings in cases of administrative offenses, namely, it regulates the list of authorized bodies and officials who have jurisdictional powers to apply them, as well as the terms, procedural formalities, and the appeal procedure. Today, several legislative gaps can be identified in this topic, namely the inconsistency of the current legislation with modern requirements, and the imperfection of the system of measures to ensure proceedings in cases of administrative offenses with today's challenges.

Keywords: administrative detention, delivery of the offender, personal examination, inspection and seizure of things and documents, administrative body.

*Стаття: надійшла до редакції 04.04.2025
прийнята до друку 22.05.2025*